

NYA FÄRGER FÖR LUFTSKYDDET

Utexperimenterade av Luftskyddsinspektionen och Färgfabrikantföreningen.

I samarbete med Luftskyddsinspektionen har en teknisk kommitté ur Färg- och Fernissfabrikanternas Förening efter ett långvarigt försöksarbete nu lyckats få fram lämpliga färger för luftskyddet. Det gäller olika färger för mörkläggning, markering, trafik och krigsmaskering. Fabrikantföreningens medlemmar ha ställt sina kemister till förfogande för de ingående undersökningar och experiment, som varit erforderliga, och resultatet har blivit mycket tillfredsställande. Resultatet av samarbetet har också blivit, att samma färg levereras från alla firmor, som tillhöra föreningen, liksom att priserna äro desamma.

— Arbetet för mörkläggningen har pågått sedan längre tid tillbaka, medan däremot maskeringsfärgen tämligen nyligen blivit fullt utexperimenterad, med påföljd att dessa senare arbeten nu bedrivs med våldsamt fart överallt, förklarar kommitténs ordförande, direktör *Arvid Lindgren*, vid ett samtal med Tidning för Byggnadskonst. I första hand gäller det maskering av flyghangarer, industrier, bensinupplag och dyl. Efterfrågan är oerhörd, men teknikerna ha vid fastställande av färgerna givetvis tagit vederbörlig hänsyn till tillgången av erforderligt material för framställning i stor skala. Ganska stora lager finnas alltså inom landet, även om de inte kunna räcka till att camouflera alla befintliga plåttak.

— Vid utexperimenterandet av lämplig *mörkläggningsfärg* för ljustät bemålning av fönsterytor i industribyggnader etc. hade man först prövat användande av gula lampor och blå genomskinliga fönster. Detta visade sig emellertid icke praktiskt. Den blå färgen genomsläppte inte mer än omkring 20 procent av dagsljuset och det blev mycket svårt att arbeta i denna belysning. Dessutom blir i sådant fall för mycket överlämnat åt den individuella omdömesförmågan, hur pass övermalade fönstren behöva vara för att anses betryggande ur mörkläggningssynpunkt. Man bestämde sig därför slutligen för en helt ljustät bemålning med svart. Färgen är matt, men skall strykas på utsidan, då i annat fall fönstret kommer att verka som en spegel och reflektera ljuset. Den har framställts av material, som gör bemålningen hållbar mot inverkan av väder och vind. Det oaktat kan färgen lätt tvättas bort med tillhjälp av bensin, fotogen eller terpentin, när den inte längre behövs. Naturligtvis behöva icke alla fönster bemålas, utan en del förses med skivor, som borttagas under den ljusa delen av dygnet för att lämna tillträde för dagsljuset. Att förse alla fönster med skivor skulle dels bli avsevärt kostsamare, dels ur praktisk synpunkt vålla för mycket besvär.

Beträffande *maskeringsfärgen*, som luftskyddsinspektionen givit benämningen K. 1, har man gått ut ifrån olika färgnyanser, som i möjligaste mån gå ihop med den omgivande terrängen. För bemålningen av taken har det dessutom gällt att åstadkomma en totalt reflexförhindrande färg. Vid arbetet härmed visade det sig, att även den mattaste färg i en viss vinkel från luften ter sig alldeles som den vore blank. Man måste därför åstadkomma en toppighet hos den färgbelagda ytan, vilken liksom absorberar ljusstrålningen. Man har också lyckats framställa en sådan färgbeläggning, som icke ger den minsta ljusreflex. För att få fram denna yta, måste emellertid färgen ha en viss bestämd konsistens.

Maskeringsfärgen utbreddes med tillhjälp av en bred masonitskiva el. dyl., ett slags spackelförfarande. Därefter vältas den bemålade ytan med en cylinder av plåt eller liknande material. Härvid åstadkommes den eftersträfvade toppigheten hos beläggningen. När det gäller stora ytor använder man lämpligen en rulle, vilken roterar på samma sätt som en gräsklippningsmaskin. Maskeringen är ljusbrun till färgen, men genom att överdraga vissa delar av ytan med terpentin får man på dessa fram en mörkare brun färg. Två gröna nyanser erhållas genom att blanda vissa färgpastor med vatten och stryka över fläckvis. Genom detta förfaringsätt har man fått fram fyra olika färgningar. Vid prov ha flygare konstaterat, att denna bemålning är effektivare än vad som är bekant från något annat håll beträffande camouflagefärger.

En liknande färg är under utarbetande för vertikala ytor, där reflexverkan är av mindre betydelse. Det gäller här huvudsakligen att få fram färgnyanser, som gå ihop med den omgivande naturen. Men framför allt måste denna camouflagefärg vara billig, så att den kan sprutas på direkt i stora massor med assurancespruta eller hastigt borstas över väggarna. Denna maskeringsfärg är praktiskt taget redan färdig och skall finnas i fyra å fem olika nyanser. Den är avsedd för väggar av tegel, trä, puts, eternit och isynnerhet plåtskjul.

Den vita *markeringsfärgen* för målning av ränder på bilar, spårvagnar och andra fordon har man ju länge sett i användning efter mörkläggningen i vintras. Den har givits en sådan sammansättning, att den icke skadar den underliggande lackeringen och kan tvättas bort med bensin, fotogen eller terpentin. *Trafikfärgen*, vit och svart, är slutligen avsedd för markering av trottoarkanter, husknutar, stenräck, så att dessa framträda i mörker.